

PR2: Methodologie en hulpmiddel voor hiatenanalyse

**Taak 2.1: Studie en kennisdeling
met betrekking tot
uitdagingen en zwakke punten
waarmee de doelgroep wordt
geconfronteerd**

Output factsheet:

Financieringsprogramma	Erasmus+ programma van de Europese Unie
Financiering NA	EL01 Stichting Griekse Staatsstudiebeurzen (IKY)
Volledige titel project	Advancing MuNicipal Circlular Economy – ADVANCE
Veld	Beroepsonderwijs en -opleiding
Projectnummer	2021-1-EL01-KA220-VET-000033247
Duur van het project	24 maanden
Startdatum project	28-02-2022
Einddatum project:	27-02-2024

Uitvoergegevens:

Uitvoertitel: PR2: Methodologie en hulpmiddel voor hiatenanalyse

Taak: 2.1: Onderzoek en kennisdeling met betrekking tot uitdagingen en zwakke punten van de doelgroep

Outputleider: SIGMA BUSINESS NETWERK

Taak leider: SIGMA BUSINESS NETWERK

Documentcontrole

Documentversie	Datum	Opzet
V0.1	25/08/2022	Eerste ontwerp
V0.2	31/08/2022	Finaal

Disclaimer

Dit project is gefinancierd met steun van de Europese Commissie. De steun van de Europese Commissie voor de productie van deze publicatie houdt geen goedkeuring in van de inhoud, die uitsluitend de standpunten van de auteurs weergeeft, en de Commissie kan niet verantwoordelijk worden gehouden voor het gebruik van de informatie die erin is vervat.

Inhoud

Lijst van tabellen	4
Afkortingen	4
Samenvatting	5
1 Inleiding	1
2 Doelstellingen en methodologische aanpak	2
3 Referentiekader	2
4 Resultaten benchmarkanalyse	4
5 Conclusie	10

Lijst van tabellen

Tabel 1. Studiegebied per partner	3
Tabel 2. Stad NoviSad	4
Tabel 3. Stad Zadar	5
Tabel 4. Horeca Partners	7

Afkortingen

Afkorting	Definitie
Horeca KMO'S	Hotels, restaurants, cafés in Kleine en middelgrote ondernemingen
GA	Hiatenanalyse
CE	Circulaire economie
WM	Afvalbeheer
EC	Europese Commissie

Samenvatting

Het instrument voor hiatenanalyse zal een online instrument zijn dat wordt gehost in het ADVANCE Online Platform (PR5) en dat zal worden gebruikt als een mechanisme waarmee doelgroepen in staat worden gesteld om hun algemene competenties, vaardigheden en bekwaamheden op het gebied van Circulaire Economie (CE) en Afvalbeheer (WM) te beoordelen. Door middel van deze tool krijgen de doelgroepen de kans om hun huidige graad op het gebied van CE- en WM-procedures te meten en worden ze bijgestuurd naar welke acties moeten worden ondernomen en welke theorie en praktijk moeten worden bestudeerd en gevolgd om de EU-doelstellingen en afvalbeheerpraktijken beter te benaderen. Dat betekent dat CE-principes, methodologieën, best practices en succesverhalen zullen worden geïdentificeerd, geëvalueerd en op een zodanige manier gebruikt dat er een reeks vereisten wordt gecreëerd aan de hand waarvan elke vertegenwoordiger zijn circulaire prestaties kan kwantificeren.

Dit rapport presenteert de resultaten van "Taak 2.1 Onderzoek en kennisdeling met betrekking tot uitdagingen". Taak 2.1 geeft de uitdagingen en zwakke punten aan waarmee de doelgroep wordt geconfronteerd met betrekking tot de afvalbeheerprocedure. Ten behoeve van het project creëerde SIGMA een specifiek sjabloon, dat werd gedeeld met HORECA Partners, de stad Novisad en de stad Zadar om een catalogus op te stellen met de zwakke punten en uitdagingen waarmee de doelgroepen van ADVANCE worden geconfronteerd.

1 Inleiding

ADVANCE is een door de EU medegefinancierd project, dat wordt gefinancierd door het Erasmus+ programma in het kader van de actie "KA220-VET - Samenwerkingspartnerschappen in beroepsonderwijs en -opleiding" (overeenkomst nr. Project 2021-1-EL01-KA220-VET-000033247).

De belangrijkste doelstellingen van het ADVANCE-project zijn de volgende:

- De huidige praktijken voor het beheer van voedselafval in geselecteerde gemeenten en KMO's in de horeca beoordelen en de beoordelingsresultaten vergelijken met de beste praktijken op de relevante gebieden.
- Een concrete reeks Circulariteitsindicatoren ontwikkelen die zullen worden gebruikt om zowel de huidige als de toekomstige beschrijving te beschrijven - het beheer van voedselafval monitoren
- De kloof tussen de basisbeoordeling en de eisen van het EU-actieplan voor de circulaire economie beoordelen aan de hand van de indicatoren voor circulariteit.
- Twee stappenplannen voor gemeenten en kleine en middelgrote ondernemingen in de HORECA ontwikkelen, evenals een stapsgewijze methodologie om de vereisten van het EU-actieplan voor de circulaire economie met betrekking tot voedselafval te implementeren.
- Het voorbereiden van al het bovenstaande als trainings-/onderwijsmateriaal en het uitvoeren van trainingscursussen in geselecteerde gemeenten en KMO's in de HORECA-sector.
- Een online platform voor open onderwijsmiddelen ontwikkelen dat al het bovenstaande omvat en host.

In deze richting zal ADVANCE de volgende resultaten opleveren:

- Basisbeoordeling (**PR1**) van de huidige afvalvoedselverwerkingspraktijken in gemeenten en HORECA KMO'S's - de basisbeoordeling zal ook benchmarking met bestaande beste praktijken in de EU omvatten.
- Methodologie en instrument voor hiënanalyse (**PR2**) tussen de huidige en de vereiste, volgens de EU-doelstellingen relevante afvalbeheerpraktijken voor voedselafval. Het belangrijkste resultaat van de Gap Analysis zijn de Circularity Gap Indicators die ook in andere gevallen gebruikt kunnen worden. Deze indicatoren hebben betrekking op zowel de betrokken gemeenten als de HORECA bedrijven die aan het programma zullen deelnemen.
- Ontwikkeling van stappenplannen (**PR3**) - De stappenplannen zullen worden ontwikkeld in twee verschillende types, één voor gemeenten en één voor kleine en middelgrote ondernemingen in de HORECA. Een speciaal onderdeel van de stappenplannen zal zijn om te laten zien hoe Industrie 4.0 gemeenten en KMO's kan helpen om voedselafval beter te beheren en voedselafvalpreventie te bevorderen. De stappenplannen zullen helpen bij het ontwerpen en ontwikkelen van een stapsgewijs

methodologisch kader voor het implementeren van de doelstellingen voor voedselverspilling.

- ADVANCE-cursus (**PR4**) - Creëren van opleidingsmateriaal dat is onderverdeeld in bepaalde leermodules voor afvalbeheer die zijn afgestemd op de behoeften van doelgroepen
- Open Education Resource (OER) (**PR5**) - Een online platform dat al het bovenstaande omvat en interactief host.

Dit verslag presenteert de resultaten van "Taak 2.1 Onderzoek en kennisdeling met betrekking tot uitdagingen".

2 Doelstellingen en methodologische aanpak

Zoals gezegd zal de tool voor hiënanalyse een online tool zijn die wordt gehost in het ADVANCE Online Platform (PR5) en die zal worden gebruikt als een mechanisme waarmee doelgroepen hun algemene competenties, vaardigheden en bekwaamheden op het gebied van Circulaire Economie en afvalbeheerprocessen kunnen beoordelen. De tool zal interactief en gebruiksvriendelijk zijn en zal worden gebruikt door vertegenwoordigers van de geselecteerde gemeenten en horeca KMO'S's om hun status te beoordelen met betrekking tot de overgang naar de Circulaire Economie (CE), het vergelijken van de huidige en vereiste, volgens de EU-doelstellingen beschreven in de EG-richtlijnen 2018/850 en 2018/851, afvalbeheerpraktijken met betrekking tot voedselafval en de resultaten van de Baseline Assessment (PR1).

Met behulp van deze tool krijgen de doelgroepen de kans om hun huidige mate van CE- en afvalbeheerprocedures te meten en worden ze gewezen op de acties die moeten worden ondernomen en de theorie en praktijk die moeten worden bestudeerd en gevolgd om de EU-doelstellingen en afvalbeheerpraktijken beter te benaderen. Dat betekent dat CE-principes, methodologieën, best practices en succesverhalen zullen worden geïdentificeerd, geëvalueerd en gebruikt op een zodanige manier dat er een reeks vereisten kan worden gecreëerd aan de hand waarvan elke vertegenwoordiger zijn circulaire prestaties kan kwantificeren.

In deze context geeft taak 2.1 de uitdagingen en zwakke punten aan waarmee de doelgroep wordt geconfronteerd met betrekking tot de afvalbeheerprocedure. Ten behoeve van het project creëerde SIGMA een specifiek sjabloon, dat werd gedeeld met HORECA Partners, de stad Novisad en de stad Zadar om een catalogus op te stellen met zwakke punten en uitdagingen waarmee de doelgroepen van ADVANCE worden geconfronteerd.

3 Referentiekader

Voor de benchmarkanalyse moesten HORECA Partners, de stad Novisad en de stad Zadar de uitdagingen en zwaktes in beeld brengen waarmee de doelgroep wordt geconfronteerd tijdens het afvalbeheerproces. Voor de analyse worden zwakke punten beschouwd als interne factoren, terwijl uitdagingen de externe factoren zijn. Een zwak punt is bijvoorbeeld de beperkte financiële capaciteit om afvalbeheerpraktijken te implementeren, terwijl de uitdaging de geringe gemeentelijke steun voor recycling is.

De uitdagingen en zwakke punten zijn ook onderverdeeld in vijf verschillende categorieën, afhankelijk van hun type:

- Juridisch/regelgeving/compliance
- Strategisch
- Onderwijs
- Operationeel
- Andere

De studiegebieden zijn vastgesteld door SIGMA en worden weergegeven in de volgende tabel

Tabel 1. Studiegebied per partner

Studiegebieden	Partner
Belangrijke uitdagingen en zwakke punten in het beheer van voedselafval voor HORECA KMO's op Europees niveau	HORECA PARTNERS
Belangrijke uitdagingen en zwakke punten in het beheer van voedselafval voor gemeenten in Kroatië en op Europees niveau	STAD ZADAR
Belangrijke uitdagingen en zwakke punten in het beheer van voedselafval voor gemeenten in Servië en op Europees niveau	STAD NOVISAD

4 Resultaten benchmarkanalyse

Tabel 2. Stad NoviSad

Categorie	Type	Beschrijving	Ernst	Plaats
Zwakke	Juridisch/regelgeving/compliance	Ontbreken van wettelijk kader, ondersteuning en infrastructuur voor verantwoord beheer van voedselafval	Hoog	Nationaal niveau
Zwakke	Financieel	Voedselafval wordt nog steeds niet erkend als grondstof die winst kan opleveren	Medium	Nationaal niveau
Zwakke	Operationeel	Gebrek aan speciale containers voor het scheiden van voedselafval	Medium	Nationaal niveau
Zwakke	Strategisch	Weinig bekendheid met manieren om voedselafvalstromen te beheren	Hoog	Nationaal niveau
Zwakke	Andere	Gebrek aan onderwijs en workshops voor ambtenaren over bioafvalbeheer	Medium	Nationaal niveau
Uitdaging	Juridisch/regelgeving	Harmonisatie van beleid en regelgeving op het gebied van het beheer van voedselafval	Hoog	Nationaal niveau
Uitdaging	Financieel	Bied financiële (andere) steun aan maatschappelijk verantwoorde bedrijven die besluiten voedselafval op een verantwoorde manier te verwijderen	Laag	Nationaal niveau
Uitdaging	Operationeel	Zorg voor infrastructuur voor goed beheer van voedselafval	Hoog	Nationaal niveau
Uitdaging	Strategisch	Campagne om mensen bewust te maken van verantwoord voedselafvalbeheer	Medium	Nationaal niveau
Uitdaging	Andere	Instrueer grote producenten van voedselafval over verantwoorde verwijderingsprocedures	Medium	Nationaal niveau

Tabel 3. Stad Zadar

Categorie	Type	Beschrijving	Ernst	Plaats
Zwakte	Financieel	Verbetering van het afvalbeheersysteem omvat meestal de aanschaf van gemeenschappelijke apparatuur (voertuigen, vuilnisbakken, apparaten, enz.). De financiële middelen van de stad en de nutsbedrijven zijn beperkt en ontoereikend voor de kwaliteitsverbetering van het afvalbeheersysteem. Daarom is het voor alle actoren (gemeente, afvalverwerkingsbedrijven, bedrijven) van groot belang dat er aanvullende fondsen worden verstrekt via verschillende financieringsbronnen op nationaal en EU-niveau.	Hoog	Europees niveau
Uitdaging	Juridisch/regelgeving	Volgens de Kroatische wet afvalbeheer zijn steden verplicht om bioafval gescheiden in te zamelen. De wet schrijft ook de grootste toegestane massa biologisch afbreekbaar huishoudelijk afval voor die mag worden verwijderd door alle afvalbeheervergunningen in de Republiek Kroatië: 264.661 ton per jaar, wat 35% is van de massa biologisch afbreekbaar huishoudelijk afval dat in 1997 werd geproduceerd. Een van de doelstellingen van het afvalbeheerplan van de Republiek Kroatië 2017-2022 is om 40% van het bioafval gescheiden in te zamelen. Subwettelijke regelgeving over voedseldonatie (2019) is een belangrijk instrument om voedselverspilling te verminderen. Deze verordeningen vormen een uitdaging omdat wettelijke verplichtingen en doelen die moeten worden bereikt, het nationale en EU-niveau zullen stimuleren om extra middelen beschikbaar te stellen die alle actoren in het afvalbeheersysteem zullen helpen om de doelen te bereiken.	Hoog	Nationaal niveau
Zwakte	Operationeel	Voor het opzetten van een volledig systeem voor het beheer van bioafval is een grote operationele betrokkenheid nodig. Op dit moment is de situatie in Zadar dat slechts een klein percentage van de burgers beschikt over bioafvalbakken of composteermachines, er is 1 mobiele bio-composteerder op eiland Ist, er is geen composteerinstallatie, bioafval wordt gestort op stortplaatsen en composteerinstallatie is in aanbouw. Er moet een enorme operationele inspanning worden geleverd om de doelen van Low te bereiken. Dit omvat de aankoop van apparatuur, bakken, voertuigen, de bouw van een composteerinstallatie, nieuwe banen enz.	Hoog	Nationaal niveau

Categorie	Type	Beschrijving	Ernst	Plaats
Uitdaging	Strategisch	Strategische planning is erg belangrijk voor het opzetten van bioafvalbeheer op de best mogelijke economische en ecologische basis. Strategische planning laat nog te wensen over, maar vormt een grote uitdaging die een basis kan leggen voor goede vooruitgang.	Hoog	Nationaal niveau
Uitdaging	Andere	<p>Onderwijs - Om de best mogelijke resultaten van het systeem voor het beheer van bioafval te bereiken, is het noodzakelijk om kennis, vaardigheden en motivatie te ontwikkelen en burgers aan te moedigen hun gedrag te veranderen. Dit kan worden bereikt door systematische educatie van alle leeftijden (van kleuterschool tot verzorgingstehuis) en personeel in bedrijven die bioafval produceren, in het bijzonder de HoReCa-sector.</p> <p>Inspectietoezicht op het bedrijfsleven, met name de horeca - hoewel de wet gescheiden inzameling van afval voorschrijft, is inspectietoezicht nodig om hen te dwingen de regels na te leven.</p> <p>Verbetering van het voedseldonatiesysteem - betere beschikbaarheid van informatie over voedseldonatie</p>	Hoog	Nationaal niveau

Tabel 4. Horeca Partners

Categorie	Type	Beschrijving	Ernst	Plaats
Uitdaging	Maatschappelijk	Voedselverspilling omdat producten niet voldoen aan cosmetische normen. Volgens een rapport uit 2017 van de Vlaamse overheid bedraagt het omzetverlies van alle gewassen op basis van cosmetische normen gemiddeld 10%.	Medium	Nationaal niveau
Uitdaging	Juridisch/regelgeving	De Europese Unie bepaalt de normen waaraan groenten en fruit moeten voldoen om hun versheid en veiligheid te garanderen.	Medium	Europees niveau
Zwakte	Strategisch	Restaurants verzamelen weinig gegevens over wat ze weggooien en waarom. Daardoor hebben ze geen idee hoe ze voedselverspilling kunnen verminderen.	Hoog	Nationaal niveau
Zwakte	Operationeel	Onvoldoende opslagfaciliteiten voor voorraden en overschotten.	Laag	Nationaal niveau
Zwakte	Operationeel	In grootkeukens moet vaak rekening worden gehouden met verschillende diëten (diabetes, zoutarm, enz.). Dit draagt bij tot voedselverspilling.	Laag	Nationaal niveau
Uitdaging	Juridisch/regelgeving	Een sectorbrede, gevestigde 'verspillingsnorm' in de horeca is een belangrijke ontbrekende factor.	Hoog	Nationaal niveau
Zwakte	Financieel	Ondernemers vinden het niet nodig om actie te ondernemen als hun bedrijfsmodel niet lijdt onder voedselverspilling.	Medium	Nationaal niveau
Zwakte	Operationeel	In de horeca is het vaak moeilijk om precies te voorspellen hoeveel mensen er zullen komen en wat ze zullen bestellen. Je gasten kennen is essentieel voor een goede planning.	Medium	Nationaal niveau

Categorie	Type	Beschrijving	Ernst	Plaats
Uitdaging	Juridisch/regelgeving	Het Koninklijk Besluit van 14 november 2003 betreffende autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid in de voedselketen verplicht elke horeca-exploitant om een autocontrolesysteem op te zetten, gebaseerd op de principes van HACCP, dat de veiligheid van zijn producten omvat. Vanwege de wetgeving wordt er veel voedsel weggegooid om risico's te vermijden.	Hoog	Nationaal niveau
Zwakte	Operationeel	Een belangrijke oorzaak van voedselverspilling is portionering. Geen enkel bedrijf wil de consument met honger laten vertrekken en met de 'one size fits all'-aanpak wordt er nauwelijks onderscheid gemaakt in portiegroottes. Bovendien scheppen gasten bij buffetformules vaak meer op hun bord dan ze opeten.	Hoog	Nationaal niveau
Zwakte	Strategisch	De keuken kan verkeerd opslaan, een product verkeerd bereiden, een slechte planning maken of overschotten niet hergebruiken. Deze gevolgen van een ongecontroleerd keukenmanagement leiden tot grootschalig voedselverlies.	Medium	Nationaal niveau
Zwakte	Operationeel	In sommige gevallen ontbreekt het chef-koks aan de creativiteit om producten waarvan de houdbaarheidsdatum nadert op een slimme manier in een maaltijd te verwerken.	Laag	Nationaal niveau

5 Conclusie

Concluderend lijkt het erop dat zowel de HORECA KMO'S als de gemeenten uitdagingen en zwakke punten noemen waar zij op nationaal niveau mee te maken hebben. De grootste uitdaging op Europees niveau voor horecabedrijven zijn de wettelijke vereisten voor vers voedsel met betrekking tot versheid en veiligheid. Aan de andere kant is een financiële zwakte met een grote impact op Europees niveau de verbetering van het afvalbeheersysteem, wat gewoonlijk de aanschaf van gemeentelijke apparatuur (voertuigen, vuilnisbakken, apparaten, enz.) inhoudt.

Aan de andere kant gaf Horeca Partners twee ernstige uitdagingen en twee ernstige zwakke punten aan waarmee HORECA KMO'S op nationaal niveau worden geconfronteerd. De juridische uitdagingen zijn het ontbreken van een 'verspillingsnorm' in de horeca en de strenge eisen van de HACCP-norm, die betrekking hebben op de veiligheid van de producten. Als gevolg hiervan gooien kleine en middelgrote horecaondernemingen veel voedsel weg om risico's in verband met de wetgeving te vermijden. Een strategische zwakte die een grote invloed lijkt te hebben op de restaurants op nationaal niveau, is de beperkte verzameling van gegevens over het voedsel dat ze produceren, wat leidt tot een beperkt beheer van voedselverspilling. Ook de grote porties die restaurants hun klanten aanbieden - zowel buffetrestaurants als à-la-carte restaurants - vormen een operationele uitdaging voor HORECA.

Voor de gemeenten in Servië en Kroatië blijkt een van de meest kritieke zwakke punten het ontbreken van een algemeen wettelijk kader en het gebrek aan opleiding en bewustzijn op het gebied van voedselafvalbeheer te zijn. Ook de verbetering van het voedseldonatiesysteem door meer informatie te verstrekken aan inwoners en/of huishoudens kan betere resultaten opleveren voor het algemene beheer van voedselafval. Als uitdaging geven de gemeenten aan dat het ontbreken van een strategisch kader een belangrijke factor is bij het opzetten van bioafvalbeheer op de best mogelijke economische en ecologische basis.